

Turkic Weekly

2016/23

Turkic Weekly 2016 15 (27) (11-17 Nisan)

Turkic Weekly, Sizi Türk dünyasındaki son gelişmelerin nabzını tutmanıza yardımcı olacak haber kaynağıdır. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden kilit öneme sahip siyasi, sosyal, ekonomik ve bilimsel olaylar hakkında güvenilir bilgi ve güncel analiz sunmaktadır.

Bu haber bülteni **Uluslararası Türk Akademisi** tarafından hazırlanmıştır.

İSTANBUL'DA İİT 13.ZİRVE TOPLANTISI YAPILDI

14-15 Nisan 2016 tarihlerinde İstanbul'da İslam İşbirliği Teşkilatı "Adalet ve Barış için Birlik ve Dayanışma" temalı 13. zirvesi yapıldı.

Türkiye Cumhurbaşkanlığı resmî temsilcisi İbrahim Kalın'ın belirttiğine göre, Cumhurbaşkanı düzeyinde 24 ülke temsil edilen zirve toplantısına 56 ülke katıldı. İstanbul Zirvesinde İİT Dönem Başkanlığını Türkiye devraldı.

Toplantının esas müzakere konusunu daha önce İİT tarafından hazırlanan 2025 Eylem Planı oluşturdu. Eylem Planı Yakın Doğu, Filistin ve Kudüs'teki durumla ilgili olan yüzden fazla eylem programını içermektedir. Katılımcılar İŞİD'le ortak mücadele bağlamında Suriye ve Irak'taki durumu ele alarak mülteciler konusunu da istişare etmişlerdir. Katılımcı ülkeler Avrupa ve genel olarak dünya genelinde İslamofobinin yaygınlık kazanması konusunda endişe duyduklarını bildirmişlerdir.

Zirvede konuşma yapan Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev ve Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ortak "İslam Barış Bildirgesi"ni kabul ettiler. Devlet Başkanları belgede uluslararası barış ve güvenliğe destek ve ülkeler arasında dostane ilişkilerin geliştirilmesine yönelik prensiplere bağlılığı teyit etmiş oldular.

Bunların yanı sıra, Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu İİT çerçevesinde Dağlı Karabağ Daimi İletişim Grubunu oluşturma fikrini öne sürdü. Zirve sonunda "İstanbul Bildirgesi" kabul edildi.

İİT'nin Eylül 1969 tarihinde sosyal, ekonomik ve siyasi alanlarda İslam dayanışmasını sağlamak için kurulduğunu hatırlatalım. 2011 yılına kadar İslam Konferansı Örgütü ismini taşıyan İİT'na 57 ülke üyedir.

NURSULTAN NAZARBAYEV'İN TÜRKİYE ZİYARETİ

13-14 Nisan günleri Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in Türkiye Cumhuriyeti'ne resmî ziyareti gerçekleşti. Kazakistan Cumhurbaşkanı Türkiye temasları kapsamında Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la görüşmelerde bulunarak, Başbakan A.Davutoğlu ile biraraya geldi ve İslam İşbirliği Teşkilatı Zirve toplantısına katıldı.

N.Nazarbayev ve R.T.Erdoğan uluslararası gündem maddeleri, terör ve aşırıcılıkla mücadele çerçevesindeki gayretler konusunda fikir teatisinde bulundular. Kazakistan Cumhurbaşkanı Antalya'da yapılacak EXPO-2016 ve Astana'da yapılacak EXPO-2017 Fuarlarının organizasyonu bağlamında Kazakistan ve Türkiye arasında tecrübe paylaşımının önemine dikkat çekti.

Kazakistan ve Türkiye ülkeler arasındaki ticaret hacmini 10 Milyar ABD Dolarına kadar büyütme kararını almışlardır. N.Nazarbayev yaptığı konuşmasında "Ülkemizde şu anda Türk sermayeli bin beş yüzden fazla şirket çalışmakta. Ülkelerimiz arasındaki ticaret hacmi 2 Milyar Doları aşmakta, bu göstergesi gelecekte 10 milyar Dolara kadar yükseltmemiz gerek" dedi.

Kazakistan Cumhurbaşkanı Türkiye ziyareti sırasında Türkiye'nin büyük holding ve şirket yöneticileri ile de bir araya geldi. Görüşmeye Ülker Group, Turkuaz Group, Yıldırım Group, Yıldız Holding, Akfel Holding, Aselsan Electronic, Acıbadem gibi 25 Türk Şirketi yöneticisi katıldı.

Kazakistan Cumhurbaşkanı N.Nazarbayev ülkemizde Türk sermayeli 1600 şirketin faaliyet yürüttüğünü ve 15 bin Türkiye vatandaşının yaşamakta olduğunu belirtti.

N.Nazarbayev 13 Nisan'da Türkiye Cumhuriyeti 11.Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile de bir araya gelerek Kazakistan ve Türkiye'nin etkileşimindeki kilit alanlar ve uluslararası gündem konularını ele aldı.

İSTANBUL SUMMIT

UNITY AND SOLIDARITY
FOR JUSTICE AND PEACE

APRIL 14-15, 2016

İLHAM ALİYEV'İN TÜRKİYE TEMASLARI

İİT İstanbul Zirvesi'nin saygın misafirleri arasında bulunan Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev 13 Nisan'da İstanbul'da Türkiye Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan ile bir araya geldi.

Azertag Enfromasyon Ajansı'nın haberine göre görüşmede Azerbaycan ve Türkiye arasındaki dostane ve kardeş bağların başarılı bir seyir izlediğinin altı çizilerek, stratejik işbirliğinin bütün alanlarda daha da geliştirileceğine güven ifade edildi. Görüşme esnasında ayrıca Dağlı Karabağ cephesindeki son durum da müzakere edildi.

İlham Aliyev ve Türkiye Başbakanı Ahmet Davutoğlu görüşmesinde de Azerbaycan ve Türkiye ikili bağların yüksek düzeyde seyrettiği, ülkeler arasındaki kardeş ve ortak ilişkilerin memnuniyet verici düzeyde olduğu belirtildi. Görüşmede Dağlı Karabağ'daki son durum ile ilgili fikir teatisinde bulunuldu.

İİT İstanbul Zirvesi çerçevesinde İlham Aliyev'in Hasan Ruhani ile de bir araya geldiği belirtildi. Ermenistan ve Azerbaycan askerî güçlerinin çatıştığı cephe durumuyla ilgili fikir alışverişinin yapıldığı görüşmede Cumhurbaşkanı İ.Aliyev "Biz savaş istemiyoruz. Ancak Ermenistan güçlerinin provokasyon hareketlerine karşılık vermek zorunda kaldık" dedi.

KIRGIZİSTAN'DA YENİ BAŞBAKAN

Kırgızistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev Kırgızistan Anayasası 84.maddesi 5.bendi uyarınca 13 Nisan'da Sooronbay Şaripoviç Ceenbekov'u Başbakan olarak atama kararını imzaladı. Buna bağlı olarak aynı gün Temir Argembayeviç Sariyev'in Başbakanlık görevinden alındığına dair Karar da imzalanmış oldu.

14 Nisan'da Kırgızistan Cumhurbaşkanı Almazbek Atambayev yeni atanan Başbakan ile görüşmede bulundu.

Cumhurbaşkanı yürütme organlarının merkezde ve antikriz tedbirlerinin hayata geçirildiği bölgelerde istikrarlı çalışmasının sağlanması, çiftçi ve tarımcıların tarla çalışmalarını istenilen şekilde tamamlamaları için tüm gerekli şartların yerine getirilmesinin önemini altını çizdi. Cumhurbaşkanı ayrıca yol inşaatı alanındaki büyük projelerin hayata geçirilmesini ve tetkik çalışmalarını iyileştirmek gerektiğine dikkat çekti.

Kırgızistan'da 13 Nisan'da Başbakan'ın istifasından sonra milletvekilleri oybirliği ile üç üye dışında fazla değişiklik yaşanmayan yeni hükümeti onaylamış oldu.

KAZAK-ÖZBEK BAĞLARI GÜÇLENMEKTE

14-15 Nisan'da Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in Özbekistan resmî ziyareti gerçekleşti. Cumhurbaşkanı ekonomi, ticaret, su enerjisi, taşımacılık ve lojistik, kültür ve sosyal alanlardaki ikili işbirliği konusunu müzakere ettiler.

Nursultan Nazarbayev ve İslam Karimov uluslararası gündemde yer alan konuları, bölgesel güvenliğin sağlanması ve Taşkent'te yapılması planlanan ŞİÖ Zirvesi konularını da masaya yatırdılar.

Kazakistan Cumhurbaşkanı yaptığı konuşmasında “Bağımsızlık yıllarında bağlarımızı korumakla kalmayıp ülkelerimizi daha da yakınlaştırdık. Bu bağlamda fazla formaliteye gerek duyulmayan komşuluk ziyaretlerimizin önemi büyüktür. Sizinle aramızda olan ve Kazak-Özbek halkları arasındaki dostlukla gurur duyuyorum. Amacımız bağlarımızı pekiştirmek ve karşılıklı güvenin gelecek kuşaklara aktarılmasıdır.” dedi.

İslam Karimov da iki ülkenin samimi dostane ilişkileri, karşılıklı saygı ve desteğin bulunduğu dikkat çekerek “İçinde bulunduğumuz karışık dönemde bu niteliklere ihtiyaç duyulur. Nursultan Nazarbayev'in ziyareti doğru kararların ortak arayışında yapılan görüş alışverişi için zaruridir. Dünya ekonomisinde kriz devam etmekte, her ülke belirli zorluklar yaşamakta. Doğru yoldan gitmek ve hep “saatlerimizi birlikte ayarlamak” istiyoruz.” dedi.

İRAN ZİYARETİ

11 Nisan'da Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in İran İslam Cumhuriyeti'ne ziyareti gerçekleşti. N.Nazarbayev ziyaret kapsamında İran Cumhurbaşkanı H.Ruhani, ruhani lider A.Hamaneh ve İran iş dünyası temsilcileri ile bir araya geldi.

Taraflar taşımacılık ve lojistik, çevre koruma, Hazar'da seyrüsefer ve turizmin geliştirilmesinde ve hukuki statüsü ile ilgili belgelerin imzalanmasında etkileşimi güçlendirmek gerektiğinin altını çizdiler.

Terör ve aşırıçılıkla mücadele, Irak, Afganistan ve Suriye topraklarında istikrarın sağlanması, Yemen'de siyasi kararlar yüzünden ortaya çıkan çatışmaların durdurulması gerektiği de ayrıca ele alınan konulardandı.

Kazakistan Cumhurbaşkanı, H.Ruhani ve İran halkını nükleer konunun çözümünde ve yaptırımların alınması konusunda elde ettikleri başarıyla kutlayarak Kazakistan'ın İran'la ilişkilerini hep yüksek düzeyde tutma taraftarı olduğunu belirtti.

Ziyaret çerçevesinde metalurji, madencilik, tarımcılık, taşımacılık, lojistik, turizm, eğitim ve tıp alanlarında toplam tutarı 2 Milyar ABD Doları olan 66 belge imzalandı.

Nursultan Nazarbayev, Kazakistan-Türkmenistan-İran demir yolu inşaat projesinin H.Ruhani'nin doğrudan katılımı ile hayata geçirildiğini belirtti.

İran Cumhurbaşkanı yaptığı konuşmasında Kazakistan'ın bağımsızlığını kazandığı andan itibaren dost komşu olduğunu, "Altılı" ile nükleer görüşmelerin iki bölümünün yapılmasında destekte bulunduğunu ve Ortak Evrensel Eylem Planı çerçevesinde etkileşimi sağladığını belirtti.

MOSKOVA'DA A EK TOPLANTISI YAPILDI

13 Nisan'da Erevan'dan Moskova'ya alınan ve Ermenistan, Rusya, Belarus, Kazakistan ve Kırgızistan'dan temsilcilerin katıldığı Avrasya Hükümetlerarası Konsey Toplantısı yapıldı.

Hükümet Başkanları Avrasya Ekonomik Birliği'nin gelişimi ve gündemdeki konuları ele aldılar. Basın toplantısında açıklama yapan Kazakistan Başbakanı Karim Masimov bütün ilgili ortaklarla yapıcı ilişkilerin tesis edilmesi gerektiğini belirtti.

K.Masimov Avrasya Ekonomik Yüksek Kurulu Başkanı, Kazakistan Cumhurbaşkanı N.Nazarbayev'in teklifi üzerine 2016 yılının "Birliğin üçüncü ülkelerle ve entegrasyon teşkilatlarıyla ekonomik ilişkilerini derinleştirme yılı" olarak ilan edildiğini dile getirdi.

Avrasya Ekonomik Komisyonu Kurul Başkanı Tigran Sarkisyan toplantı sırasında Avrasya Ekonomik Birliği'nin Avrupa Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti ile işbirliği çerçevelerinin belirlendiğini belirtti.

Müzakereler sonunda bazı belgeler imzalandı. Tezgaah Sanayi Avrasya Mühendislik Merkezi açılış konsepti, Avrasya Teknolojik Platformları oluşması ve işletmeye açılması Tüzüğü'nün onaylanması, Avrasya Ekonomik Birliği petrol ve petrol ürünleri ortak pazarının oluşması Konsepti'nin onaylanması kararları alınmıştır.

ŞİÖ ZİRVESİ'NE HAZIRLIK

13-14 Nisan 2016 tarihlerinde Taşkent'te Özbekistan Başkanlığında ŞİÖ'ne üye ülkeler güvenlik kurulu sekreterlerinin 11.Toplantısı yapıldı.

23-24 Haziran 2016 tarihlerinde Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te yapılacak olan ŞİÖ Zirve Toplantısına hazırlık çalışmalarında Örgüt coğrafyasında güvenlik durumu ve istikrarla ilgili görüş alışverişi yapılarak, terör, ayrımcılık ve aşırıcılık, silah ve uyuşturucu kaçakçılığına engel konusunda etkileşim mekanizmaları ve işbirliğini geliştirme konuları masaya yatırıldı.

Toplantıda ŞİÖ RATS ile terör, ayrımcılık ve aşırıcılıkla mücadele alanında BM nezdindeki yapılar ve diğer uluslararası teşkilatlar ile ŞİÖ ortakları ve gözlemci ülkelerin yetkili organları ile ilişkilerin geliştirilmesinin önemi de vurgulanmış oldu.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86

57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı

Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicacadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>